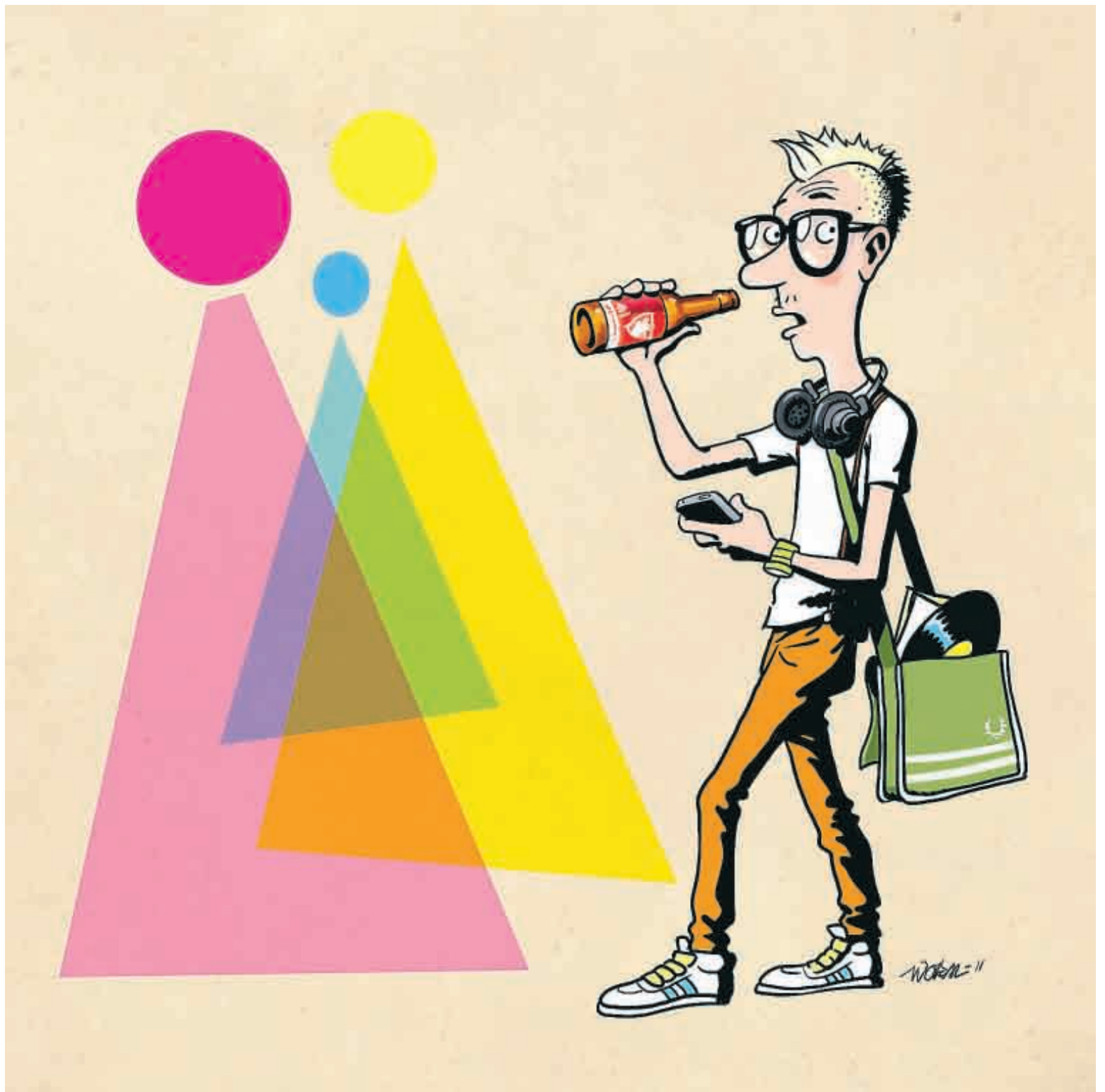

PÅ STAN ÅLDERSNOJA

Hur vet man om man har åldern inne när man ska ut? Vi följer tre typer, från nattklubbsnovis via förnekelseproffs till dagen efterdandy. Tre skribenter ålderskrisar sig igenom Stockholmsnatten.

Åldern inne för att

Kris på nattbussen. Jag minns alla öl och hur de brukade ta på mig.

ETT TECKEN PÅ ATT JAG inte är tonåring längre är att jag börjat ha långa tysta monologer med mig själv om hur jag ska distribuera mitt drickande. "I dag får jag bara dricka tre glas", säger jag myndigt när jag är ute med mina yngre klubbande vänner. De tittar på mig och tänker att jag är från planeten Uxal.

En 20-årskris kan komma plötsligt. Den kan komma av att du inte längre förstår varför det är viktigt att vara på plats redan vid öppning (för att ölet är billigare då) eller varför alla mellan sexton och tjugio år älskar att dansa till Håkan Hellström (för att den strutiga rytmen har samma effekt på en alkoholpåverkad som elchocker har på någon med hjärtstillstånd).

När kompisar som precis har fyllt 20 i dag berättar att de har ångest över sin

ålder brukar jag le överseende. Ändå har ingen haft en värre 20-årskris än jag. Plötsligt var jag inte tonåring längre – och jag var fortfarande inte firad musiksribent, dj eller älskare. Det kändes som om livet var slut.

Inte heller indieklubbarnas flyers – där de utlovade "tokpepp!", "hängel!" och "dans dans dans!" – framstod som lockande. Som 20-åring i Stockholm bör man ha mer förfinade klubbvanor än så, tänkte jag. Till exempel tyckte jag att man vid minst tre tillfällen borde ha fått gå före i kön på Grodan – den vuxne mannens klubbalternativ. Eller åtminstone kunna rabbla tretton houseproducercenter. Popmusik var barnsligt.

Det var under den här perioden jag för första gången konsumerade Detroit-techno-mannen Moodymanns alla tol-

vor. Hans mantra "I don't make music for the masses to dance to, I make music for the small majority that listens" passade min nya mer sofistikerade klubbpersona.

LÄGLIGT MED MIN 20-årskris kom preppy-modet till Stockholm. Det blev okej att bära knytfluga, hängslen och skinnskor. Att jag såg ut som en åttaåring på väg till ett skolfoto gjorde ingenting – jag tänkte att jag numera hörde till en tidlös kultur i stället för den slit- och slängiga popkultur jag tidigare erkänt mig till.

Men jag – strypt i en fluga, fortfarande utan skäggväxt – insåg också att det inte längre var så roligt att dricka åtta hundra öl redan på förfesten. Det var heller inte roligt de gånger jag träffade någon trevlig och snygg person. Hur intensivt vi än hånglade slutade det ändå oftast med meningen "du kan nog inte följa med hem – mamma ska upp tidigt i morgon".

"När kompisar som precis fyllt 20 i dag berättar att de har ångest över sin ålder brukar jag le överseende."

Vid andra tillfällen lät det så här: "Du kan få sova över – vi måste bara ta nattbussen till Trångsund och sen ta ångbåten till Mordor. Därefter går vi till fots till Törnrosdalen."

20 år är en brytpunkt i alla klubbkids verklighet. För sekunden efter att du utan problem får komma in på de 20-årsklubbar du har gått på sedan du var 17 blir de ointressanta. Med en avmätt tjuugoårig gäspning avslag jag alla förslag om att vi skulle gå till Metropolis, dåtidens hippaste indieklubb i Stockholm. I stället längtade jag till London, Berlin, Ibiza – platser som kunde ta emot en världsvan klubbglobetrotter som jag.

Det är sex år sedan. Jag går fortfarande på klubb (men jag får fortfarande mord i blicken när jag ser ordet "tokpepp" på en flyer).

Jag är firad musiksribent, dj och älskare.

KRISTOFER ANDERSSON
kristofer.andersson@dn.se

Vi ses i baren

- Grodan**, Grev Turegatan 16, ☐ Östermalmstorg.
Riche, Birger Jarlsgatan 4, ☐ Östermalmstorg.
Gubbrummet, Spy Bar, Birger Jarlsgatan 20, ☐ Östermalmstorg.
Lydmar Hotel, Södra Blasieholmen 2, ☐ Kungsträdgården.
Bistro Jarl, Birger Jarlsgatan 7, ☐ Östermalmstorg.
Konstnärsbaren/KB, Smålandsgatan 7, ☐ Östermalmstorg.
Operabaren, Karl XII:s torg 3, ☐ Kungsträdgården.
Mäster Anders, Pipersgatan 1, ☐ Rådhuset.
Tennstopet, Dalagatan 50, ☐ Odenplan.
Wasahof, Dalagatan 46, ☐ Odenplan.
Pelikan, Blekingegatan 40, ☐ Medborgarplatsen.
Gondolen, Stadsgården 6, ☐ Slussen.

vistas ute?

Kris in the city. Att logga ut och att växa upp.

DET ÄR VARMT, MÖRK och pilskt. Efter några kräfts-kviesnapsar har jag dragit med mig en het potatis för att hängla lite i värdparets gästrum. När det är som allra trevligast störtar en kvinna in i rummet och tänder lampan. Jag fattar ingenting. Med vilt flackande blick och en vit plastmanick i handen irrar hon omkring i rummet tills hon hittar vad hon letar efter. Sin bebis. Och nu ser jag vad hon håller i handen, det är en babymonitor. Hon har hört lite mer än bara gulliga bebis ljud och kutat ner för att rädda sin unge. Min väg uppför trappan, tillbaka till kräfts-kvian känns som en "walk of shame" från Charlie Sheens motellrum i tidigt morgonljus. Samtalen om morgongåvor och mellanchefer stannar av när jag går förbi. Jag skäms ihjäl och det går alltmer upp för mig att

det här var sista gången jag hänglade loss på fest. Jag är för gammal.

INSIKTEN HAR KOMMIT smygande men har inte träffat målet förrän nu. Inte ens när jag dansade "en sexig dans" för mig själv i ett hörn på min 30-årsfest förstod jag hur det låg till. Den kvällen avslutades på Gubbrummet. Ett namn som nu för tiden känns ganska hånfullt. Precis som att jag flera gånger de senaste åren övergett Lilla baren för den Stora på Riche. Flytt trängsel, bildspel och "untz, untz, untz" för en sittplats i "Skilsmässodiket" och för att kunna höra vad mitt sällskap säger. Som en kärring. Härnäst storrade jag ut en 14-åring på Hötorget bara för att hennes tajts egentligen var strumpbyxor och färgen på hennes underbyxor inte

var någon hemlis i det starka solljuset. Men fast jag oundvikligen är på väg till en tillvaro som innehåller företeelser som "fredagsfläskfilé" så är jag rädd. Statusraden "egentid på ICA Maxi" från en avlägsen bekant på Facebook gav mig gåshud och när det koketteras med hur sällan man tar sig in till stan så får jag svårt att andas. Jag har blockerat fler hurtmammors och bullpappors statusar än jag orkar räkna. Jag loggar ut för att inte växa upp.

FÖR JAG KAN INTE helhjärtat gratulera mina vänner till deras husköp i förorten utan att hela "Revolutionary road" spelas upp för min inre syn. Kommer ingen ihåg hur intensivt vi längtade bort? Det var ju inte så länge sen vi drog därifrån, eller var det? Jag börjar redan tappa minnet. Men om jag blundar kan jag komma ihåg hur patetiska jag tyckte att 30-åriga tjejer på klubb var när jag var 18. "Gå hem till

"Det här var sista gången jag hänglade loss på fest. Jag är för gammal."

era barn", brukade vi väsa till dem genom cigarrettröken på Lydmar. (Detta utspelade sig då Lydmar låg vid Humlegården och man fick röka i baren, alltså 1812). När någon kallar mig lilla gumman nu för tiden blir jag inte ens arg, jag blir glad att någon tycker att jag fortfarande är ung. När krisandet sätter i gång finns det bara en sak att göra, jag föreställer mig att jag är 70. Den 70-åriga versionen av mig själv vet att var ålder har sina tjustringar och har lärt sig att skita i vad folk tycker, hon hälsar att just 30 plus är en gyllene ålder och ber mig ta vara på den här tiden mellan after work och after Bolibompa. Hon vet antligen vad hon vill och sitter tvärs över gatan på Bistro Jarl.

HANNA MELLIN
hanna.mellin@dn.se

FORTSÄTTNING **PÅ NÄSTA SIDA**

PÅ STAN ÅLDERSNOJA

ILLUSTRATION: ANDERS WORM

Kris är för kids. Klassikern det enda hållbara krogkonceptet.

FYRTIOÅTTA. FYFAN. Att vara fyrtioåttå är att inte längre kunna spela ung, och att inte vilja försöka. Att vara fyrtioåttå är att det som en gång fick det att okontrollerat pirra i magen på fredagseftermiddagarna i dag bara känns jobbigt, ovärdigt, drängigt.

Som att i fjärde led stå och stängas i ett folkhav där bartendern inte ser dig, inte heller hör dig eftersom någon som kunde vara dina barns plågoande står i ett bås och spelar skivor på för hög volym. Eller märka att andra gäster, av trängsel och dålig uppfostran, spiller öl på dina skor. Sådant får man ta om man ställer sig längst fram på en konsert, eller befinner sig på ett dansgolv, men inget av det skulle du drömma om att göra.

Följaktligen är en så kallad utgång otänknbar för dig sedan rätt länge.

Samtidigt lyckas du inte ens fantisera dig in i den präktiga hötorgskonsten med Audin på uppfarten och surdegen i ugnen, och lagom intensivt umgänge över buxbomhåcken i bostadsområdet 1,3 mil från stan. Där middagarna har tagit utgångarnas plats. Förresten skulle du inte ens kunna ge det livet ett försök eftersom du en gång sade nej till allt det där – genom att bränna varje möjlig sparkrona och hållbar relation på just musiken, klubbarna, drogerna, drinkarna. På de ständiga utgångarna.

MEN DET PIRRAR JU fortfarande i magen på fredagseftermiddagarna. Ibland. Du vill fortfarande gå ut ibland och du vill fortfarande se människor och ljus och känna dig vid liv. Kanske till och med höra musik. Det finns en mängd ställen

på exempelvis Stureplan där folk i din ålder låter korkar och klackar slå i taket och dekadensen firar triumfer. Men du är färdig med att skrika, du har för sista gången stått och viftat i tio minuter för att till överpris få köpa surt rödtjut. Du vill kunna sitta ner. Du vill inte ha öl på dina skor. Och du vill absolut inte se människor spontandansa på lokal.

DU MÅSTE GÅ PÅ STÄLLEN som är långt äldre än du själv. Till de klassiska etablissemangen med mörka träpaneler och ett självförtroende som det anstår en byäldste. Barerna som inte tjafsar med "koncept" och som är lika välkommande i dag som på farfars tid.

Om du av någon anledning befinner dig i de centrala delarna besöker du med fördel alltid lugna Konstnärsbaren/KB på Smålandsgatan. Här har sedan 1931 cigarettjära och kulturarbetares vilda eskapader fastnat i de fina väggmålningarna. På andra sidan

"Men det pirrar ju fortfarande i magen på fredagseftermiddagarna. Ibland. Du vill fortfarande gå ut ibland."

Kungsträdgården ligger 106 år gamla, lite mondänare Operabaren, stans troförligen tjugisaste bar. På Kungsholmen, Pipersgatan 1, tronar sedan 1905 braseriet Mäster Anders med sin alltid fina service, utsökta inredning och snygga glas. Eller ta dig över Klara sjö och du befinner dig snart på klassikerklustret Dalagatan – här håller Tennstopet och Wasahof fortfarande ställningarna (den senare sedan 1897) med bevarad inredning och digger journalistik- och kulturhistoria. Och på gamla goa Söder må Pelikan och Gondolen vara varandras motsatser. Men gemensamt är fin stämning och väggkonst – arbetarromantik respektive cocktailintarsior.

Oavsett vilket ställe du väljer, här känns det aldrig jobbigt, ovärdigt eller drängigt. Och krisen hålls stången. För du må ha växt upp, men aldrig växt fast hemma. Du är ung – inse det.

NIKLAS WAHLLÖF
niklas.wahllof@dn.se

PÅ STAN INTERVJU

Från "Alice i Underlandet" till "Jane Eyre". Unga Mia Wasikowska har redan hunnit beta av två litterära kultfigurer. På stan har pratat kärlek, kroppskontroll och korsetthat med det australiensiska stjärnskottet.

Hollywoods litterära underbarn

EGENTLIGEN VAR DET tänkt att Mia Wasikowska skulle bli en prima ballerina. Som 14-årig tränade hon på grand plié, sisonne och andra klassiska balettrörelser i bortåt 35 timmar per vecka.

– Jag älskade att dansa, var helt uppsluktad, galen, besatt av att bli en riktig ballerina. Att dansa balett var som ett slags själsligt reningsbad. Dessvärre upptäckte jag att balettbranschen var precis det motsatta – så repressiv och klaustrofobisk att jag höll på att kvävas. Så jag rörde mig i stället mot skådespeleriet, säger Mia Wasikowska på en telefonlinje till hemmet i Canberra i Australien.

Ett lyckat karriärbyte, visade det sig. I dag är Mia Wasikowska en av Hollywoods mest eftertraktade yngre aktriser och har redan hunnit jobba med alternativa tungviktare som Tim Burton och Gus van Sant, liksom nya toppregissörer som Lisa Cholodenko och Cary Fukunaga.

IKVÄLL ÄR DET svensk premiär på Fukunagas filmatisering av Charlotte Brontës klassiker "Jane Eyre", en obligatorisk tegelsten i alla feministers stringbokhylla. Historien om det stolta maskrosbarnet Jane Eyre som gör kometkarriär som guvernant och så småningom blir förälskad i sin arbetsgivare Mr Rochester (Michael Fassbender), som dock visar sig bära på en mycket tung och hemlig ryggsäck.

– Jag blev väldigt gripen av bokens styrka och originalitet. För mig handlar berättelsens kärna om en flicka som söker kärleken i en hård och ogästvänlig miljö. Jane Eyre är en rollfigur som aldrig kompromissar, en utpräglad individ som är långt före sin tid. Trots att hon är en tjugonåring från 1800-talet påminner hon snarare om en modern kvinna i 30-årsåldern. Det verkligt intressanta är att hon inte är beredd att kompromissa för kärleken förrän hon har uppfyllt sina egna behov – till skillnad från de allra flesta av oss andra. Även om jag försöker lära mig av henne i just

detta avseende, säger Mia Wasikowska.

Trots att Jane Eyre är en 1800-talsprodukt så har Wasikowska absolut inga problem att identifiera sig med henne.

– Visst känner jag mig lik henne trots att jag haft föräldrar som alltid stöttat mig. Jane har en enorm självkänsla, självrespekt, värdighet och trots att hon har en mycket trasig barndom så gör hon sig inte till något hjälplöst offer, säger hon.

Sedan 1930-talet har Brontës klassiker förvandlas till otaliga film- och tv-versioner med bland andra Susanna York, Samantha Morton, Ruth Wilson och Charlotte Gainsbourg i titelrollen. Mia Wasikowska gillar att Cary Fukunaga har tonat ned romanens melodramatiska böjelser.

– Jag och Cary Fukunaga hade samma idé om att placera manuset i en mer realistisk kontext. Vi ville också anpassa det rika, poetiska och vackra språket så att det känns rätt i munnen.

En stram korsett fixade resten för att komma i rätt sinnesstämning för rollen.

– Jag hatade att bära den! Men för rollen var det förstas en fantastisk hjälp att fysiskt få känna sig fångad, instängd. Den var fantastiskt obekvämt... men allt uppvägs av att få jobba med en man som Michael Fassbender. Vi hade fantastiskt kul mellan tagningarna för att balansera filmens innehåll och kunde använda energin i scenerna.

WASIKOWSKA MENAR ATT dans och skådespeleri i grunden handlar om spänningen mellan att förlösa och kontrollera känslor.

– Dansen hjälpte mig att kontrollera mina nerver och förvandla spänningen till energi i stället för ångest. Baletten gav mig en enorm kroppsuppfattning, en medvetenhet om min egen kropp som jag kan använda i jobbet som skådespelare, säger Wasikowska.

Trots att hon är på väg mot Hol-

"Trots att Jane Eyre är en tjugonåring från 1800-talet påminner hon snarare om en modern kvinna i 30-årsåldern", säger Mia Wasikowska om sin rollfigur.

FOTO: ANNE-CHRISTINE POUJOLAT

lywoods A-lista, försöker hon hålla sig borta från "Entourage"-cirkusen i Los Angeles.

– Hollywood är inte min värld, lika lite som systrarna Brontës England. Jag försöker alltid återvända hem till Canberra mellan inspelningarna. Get back to reality...

Hon använder fritiden till att

läsa böcker, fotografera och har börjat spela piano igen. Hennes nästa jobb är med sydkoreanske "Old boy"-regissören Park Chan Wook's första engelskspråkiga film ("Stoker") med Nicole Kidman och Matthew Goode. Hon drömmer också om att regissera.

– Jag är mest inspirerad av euro-

peisk film, experimentella saker eller regissörer som John Cassavetes, Jane Campion, Gus Van Sant.

– Hollywood är fortfarande som min filmskola. Jag vill göra originala, häftiga och visuellt vackra filmer.

NICHOLAS WENNÖ

nicholas.wenno@dn.se

"Jane Eyre" med Mia Wasikowska har Sverigepremiär i dag

Mia Wasikowska är född 1989 i Canberra, Australien.

FILMER I URVAL:

"Restless" (2010), regissör: Gus Van Sant. "Jane Eyre" (2011), Cary Fukunaga. "Alice i Underlandet" (2010), Tim Burton. "The kids are alright" (2010), Lisa Cholodenko. "In treatment" (2008), tv-serie.

"Jane Eyre."

"Restless", "Alice i Underlandet" och "The kids are alright".

FOTO: ALAMY, SCANPIX, ALL OVER PRESS